بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް

- **މައްސަލާ ނަންބަރު:** 2019/HC-A/132
- **އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:** މުޙައްމަދު ޝާކިރު
- **އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ވަޒީފާއާބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްވާސިޢު ޙުސައިން
އިސްވެރި ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދް މޫސާ
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަފީޢު

ނިމުނު ތާރީޚު: 17 ޖުމާދަލްއޫލާ 1448
28 އޮކްޓޫބަރު ~~2025~~ 2026 (އިސްލާޙު ކުރެވިފައި)

2 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
07 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1440
ހައިކޯޓުގައި ގަޒިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރި ތާރީހު:
12 ފެބްރުއަރީ 2019

އިސްތިއުނާފު ކުރި ނިންމުން :
• ނަންބަރު: 04/VTR/2018
• ނިންމި ތަން: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
• ބާވަތް: ވަޒީފާއާ ބެހޭ
• ނިމުނު ތާރީހު: 11 ޖަނަވަރީ 2018 • ނިމުނު ތާރީޚް: 31 ޑިސެންބަރު 2018

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް
މުޙައްމަދު ޝާރިފް / ކިނާރާ، ޅ. ނައިފަރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
ގާނޫނީ ވަކީލު: ގާނޫނީ ވަކީލު :
އަލްއުސްތާޒު އިބްރާހީމް ޝަމީލް އަލްއުސްތާޒާ ޝަމްރާ ޝަމީމް
އަލްއުސްތާޒް އާދަމް ޢަމްރޫ
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން - ހެކިބަސް ނެގުން – ގާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) - Equality of Arms
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

3 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްމާނިޢު ޙުސައިން ގެ ރައުޔު
ތައާރަފު
1. މިއީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 04/VTR/2018 މައްސަލަ (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ
މައްސަލަ") އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅުމުން މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/132 ގަޒިއްޔާއިން ބެލި
އިސްތިއުނާފު (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފު") ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓެވެ.
2. މި އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފައި ވަނީ މުޙައްމަދު ޝާރިފް)A156551 މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް" ނުވަތަ
" މުޙައްމަދު ޝާރިފް"(އެވެ. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް)މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފު
ރައްދުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ " ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް") އަށެވެ.
އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ މައްސަލަ
3. އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ މައްސަލައަކީ "މުޙައްމަދު ޝާރިފު، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ޅ. ނައިފަރު ގޮފީގައި
ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދަނިކޮށް 07 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ
ޓްރޭނިންގއަކަށް ކަމަށްބުނެ މާލެ ގެނެސްފައިވީނަމަވެސް، ވަޒީފާ އަދާކުރާ ރަށުން ބޭރުގައި ތަމްރީން ފުރިހަމަކުރާ ނުވަތަ
މަސައްކަތްކުރާ ޕްރޮސިކިއުޓަރުންނަށް ޢާއްމު ގޮތެއްގައި ދޭ އެއްވެސް އެލަވަންސެއް ދީފައިނުވާތީއާއި، ޙަޤީޤަތާ ޚިލާފު ދޮގު
މަޢުލޫމާތެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ނަޞޭހަތެއް ނުވަތަ އިންޒާރެއް ނުވަތަ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަ ތެއް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން
ވަކިކުރުމަށް 02 ޖަނަވަރީ 2018 ގައި ދެ ހަފުތާގެ ނޯޓިސް ދީފައިވާތީއާއި، އުޖޫރަ ދިނުމާއި ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އަދި ވަޒީފާއިން
ވަކިކުރުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ތަފާތުކޮށްފައިވާތީ،
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިނުވާތީ، މުޙައްމަދު
ޝާރިފު އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ އަނބުރާ ލިބިދިނުމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން މައްސަލަ ނިމޭ ދުވަހާ ހަމައަށް
ހޭދަވާ މުއްދަތަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި ޢިނާޔަތްތައް 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކީ އެއްފަހަރާ ލިބިދިނުމަށާއި،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

4 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
ތަފާތުކޮށްފައިވާތީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާމެދު ފިޔަވަޅު އަޅައިދިނުމަށާއި،
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ލިބުނު މާލީ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހުގެ މުސާރައަށްވާ ފައިސާ
ނަގައިދިނުމަށާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ފެންނަ ޢަދުލުވެރި ބަދަލެއް ނަގައިދިނުމަށް އެދި" ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް
މުޙައްމަދު ޝާރިފް ހުށަހެޅުމުން އެ ޓްރައިބިއުނަލުން ބައްލަވައި ނިންމެވި މައްސަލަ އެކެވެ.
4. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މި މައްސަލަ ނިންމަވާފައި ވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.
..." މުޙައްމަދު ޝާރިފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، އޭނާއާ ޙަވާލުކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅިގެން އަޅަންޖެހޭ
ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގައި އޭނާގެ ކިބައިގައި ކޮންމެހެން ހުންނަންޖެހޭ މިންވަރަށް މަސައްކަތުގެ ފެންވަރު
ނެތުމުން، އެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ތަކުރާރުކޮށް އެންގުމުންވެސް ރަނގަޅުކޮށްފައިނުވާތީއާއި،
މަސައްކަތުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުމުގެ ގޮތުން އެކަށީގެންވާ މުއްދަތަކަށް އިތުރު ތަމްރީންގެ ފުރުޞަތު
ދިނުމުންވެސް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް މަސައްކަތުގެ ޤާބިލުކަން ނުވަތަ ފެންވަރު ދައްކުވައިދީފައިނުވާތީއާއި،
ޅ ގޮފީގެ ހިންގުމާ ޙަވާލުވެ ހުރީ މުޙައްމަދު ޝާރިފުކަމަށްވާތީ އެ ގޮފި ރަނގަޅު ގޮތުގައި ހިންގުމުގެ
ޤާބިލްކަން އޭނާގެ ކިބައިގައި ނެތްކަމަށް ބަލައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް،
އެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ދެ ހަފްތާގެ ނޯޓިސް ދިނުމަށް ފަހުގައިކަމަށް މައްސަލަ
ރައްދުވި ފަރާތުން ބުނެ، އެކަން ސާބިތުވާ މިންވަރަށް ހެކި ހުށަހަޅާފައިވާތީ، މުޙައްމަދު ޝާރިފު ވަޒީފާއިން
ވަކިކުރުމަށް ނިންމި ނިންމުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ނިންމި ނިންމުމެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާނެ ތަނެއް
ނެތްކަމަށާއި، އޭނާ އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކުރުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ މައްޗަށް
އަމުރުކުރާނެ ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެހެންނަމަވެސް، މުޙައްމަދު ޝާރިފު ވަޒީފާއިން
ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަން މައްސަލަ
ރައްދުވި ފަރާތަށް ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވާތީ، މުޙައްމަދު ޝާރިފްއަށް ބަދަލުގެ ގޮތުގައި 66,884/70ރ.
(ފަސްދޮޅަސް ހަހާސް އަށްސަތޭކަ އަށްޑިހަ ހަތަރު ރުފިޔާ ހަތްދިހަ ލާރި) އާއި، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ
މުވައްޒަފުން ވަކިކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ އެހެން މައްސަލަތަކާ ޚިލާފަށް މުޙައްމަދު ޝާރިފުއާމެދު
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

5 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
ޢަމަލުކޮށްފައިވާތީ އޭނާއާމެދު ތަފާތުކޮށްފައިވާކަމަށް ބުރަވެވޭތީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު
22/2016 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް 5 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު)
ގެ ދަށުން ގެނެވުނު އިޞްލާޙުތަކަށްފަހު، އެ ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މުޙައްމަދު
ޝާރިފްއަށް މާލީ ބަދަލެއްގެ ގޮތުގައި 22,294/90ރ. (ބާވީސްހާސް ދުއިސައްތަ ނުވަދިހަ ހަތަރު ރުފިޔާ
ނުވަދިހަ ލާރި(އާއެކު ޖުމުލަ 89,179/60ރ.)އަށްޑިހަ ނުވަހާސް އެއްސަތޭކަ ހަތްދިހަ ނުވަ ރުފިޔާ
ފަސްދޮޅަށް ލާރި(ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅައި، މި ފައިސާ، މިއަދު 31) ޑިސެންބަރު (2018 އިން ފެށިގެން
20 (ވިހި) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކީ އެއްފަހަރާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި މުޙައްމަދު ޝާރިފުއަށް ދިނުމަށްފަހު އެކަން
ހަމަޖެހޭތާ 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިޔުމުން އެންގުމަށް، މައްސަލަ
ރައްދުވި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އަންގައި އަމުރުކޮށް މި މައްސަލަ ނިންމައިފީމެވެ."
5. އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅުނީ މި ނިންމެވުމެވެ.
އިސްތިއުނާފު
6. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައި ވަނީ އިސްތިއުނާފީ ދެ ނުކުތާއެވެ.
7. ފުރަތަމަ ނުކުތާ ގައި ފާހަގަކޮށްފައި ވަނީ، މުޙައްމަދު ޝާރިފް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް
އޮވެގެން ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މުޙައްމަދު ޝާރިފް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ އަނބުރާ އިއާދަކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މައްޗަށް އަމުރުކުރާނެ ގާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއިން
ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، ގާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ ޝަރީއަތްތައް
ހިންގަންވާނީ އަދުލުވެރިކަމާ ހާމަކަމާއެކުގައި ކަމަށް އޮންނަ އޮތުމާ ހިލާފަށް ކަމަށެވެ.
8. ދެވަނަ ނުކުތާ ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގައި
ކުރިއަށްދިޔައިރު، މުޙައްމަދު ޝާރިފްގެ ފަރާތުން ހެކިންގެ ގޮތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއަށް ހުށަހެޅި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

6 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން މަގާމުގެ
ނުފޫޒު ބޭނުންކޮށް ވަޒީފާގެ ބިރުދައްކައި، ހެކިވެރިން މިނިވަންކަމާއެކު ހެކިބަސްދިނުމަށް ހުރަސްއަޅާފައިވާތީ،
ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއިން މައްސަލަ ނިންމިއިރު، ގާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން
ލިބިދޭ ކޮންމެ މީހެއްގެ މަދަނީ ހައްގުތަކާއި ވާޖިބުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ގާނޫނަކުން ގާއިމުކޮށްފައިވާ މިނިވަން
މުސްތަގިއްލު ކޯޓެއްގައި ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލްއެއްގައި އިންސާފުން ޝަރީއަތްކުރެވުމުގެ ހައްގުން މުޙައްމަދު
ޝާރިފް މަހްރޫމްވެފައިވާ ކަމަށެވެ.
9. މި އިސްތިއުނާފު ނިންމައިދިނުމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އެދިފައި ވަނީ ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް
ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެންކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް
އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ އަނބުރާ އިއާދަކުރުމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އަމުރުކުރާނެ ގާނޫނީ
ހަމައެއް ނެތްކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއިން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ގާނޫނު އަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) އާއި އެމާއްދާގެ (ށ) އާ ހިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ ނިންމުން ބާތިލުކޮށް
އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގައި އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް
ނިންމާފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ކަމަށް ކަނޑައަޅައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި
މައުލޫއީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުކޮށްފައިނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް
އިނާތަޔްތަކާއި އެލަވަންސް ދިނުމުގައާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ތަފާތުކޮށްފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި
އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން 03 މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޓްރެއިނިންގ އަށް މާލެގެނެސްފައިވާ ދުވަސްތަކަށް
ދަތުރު އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ އެލަވަންސްތަކުގެ ތެރެއިން ނުލިބިވާ އެލަވަންސްތައް ލިބިދިނުމަށާއި،
އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އަދާކުރަމުން
ގެންދިޔަ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ މީހެއްކަމުގައި ނުބެލުމަށާއި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް އަދާކުރަމުން ގެންދިޔަ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

7 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
ވަޒީފާ އަލުން އިއާދަކޮށްދިނުމަށާއި، ނުވަތަ އެވަޒީފާއާ އެއްފަދަ އެހެން މަގާމެއް ހަމަޖައްސައިދިނުމަށާއި،
މައްސަލައިގައި ހުކުމްކުރާ ދުވަހާ ހަމައަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް
ލިބެންޖެހޭ އެންމެހާ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ އަތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް
ލިބިދިނުމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށް ފައިސަލާކުރުވަނިވި ހުކުމެއް ނެރެދިނުމަށެވެ.
10. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެކެނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމުމަށް ބަދަލު ގެންނަ ންޖެހޭ ތަނެއް
ނެތް ކަމަށެވެ.
ސަރިޔަތަށް ފާހަގަކުރެވޭ ނުކުތާތައް
11. ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ދެ ނުކުތާ އާއި ދެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ތަފުސީލަ ށް ބަލާއިރު މި ކޯޓުގެ ކުރިމަތީގައި
އޮތީ މައިގަނޑު ދެ ސުވާލެކެވެ. އެއީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައި ވަނީ އެކަށީގެންވާ
ސަބަބެއް އޮވެގެންކަމަށް ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅުއްވާފައި ވަނީ ގާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ
މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފަށްތޯ އާއި، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިން ހެކިބަސްދިނުމަށް އިސްތިއުނާފު
ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުރަސްއެޅިކަމަށް ފާހަގަކުރާއިރު އެކަ ން ހިނގާފައިވާ ގޮތުން ގާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ
މާއްދާގެ (ހ) އިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ އަސާސީ ހައްގުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް މަހުރޫމްވެފައިވޭތޯ، މިއެވެ.
12. މި ދެ ސުވާލުގެ ޒާތަށް ރިއާޔަތްކޮށް، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަސް ނެގުމާ ގުޅޭ
ގޮތުން އޮތް ސުވާލާމެދު ފާހަގަވާ ގޮތް ފުރަތަމަ ބަޔާންކުރަން ޖެހޭ ކަމުގައި ފާހަގަވެއެވެ.
13. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރަނީ ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހެކިންގެ ގޮތުގައި ޓްރައިބިއުނަލަށް
ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންނަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން މަގާމުގެ ނުފޫޒު
ބޭނުންކޮށްގެން ވަޒީފާގެ ބިރުދައްކައި މިނިވަންކަމާއެކު ހެކިބަސްދިނުމަށް ހުރަސްއަޅާފައިވާކަމަށެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

8 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
14. މި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ލިޔެކިއުމަށް ބަލާއިރު، 30 އޭޕްރީލް 2018 ގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ވަޒީފާއާ
ބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ސިޓީއެއް ފޮނުވައި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ހަތް މުވައްޒަފެއްގެ ހެކިބަސް
ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވެއެވެ.
15. މި ހަތް މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން ފަސް މުވައްޒަފަކަށް ހެކިބަސްދިނުމަށް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހާޒިރުވުމަށް އެންގުމުން
އެ ފަސް މުވައްޒަފުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ސިޓީއެއް ފޮނުވިއެވެ. މި ސިޓީތަކުގައި ހަތަރު މުވައްޒަފަކު ފާހަގަކުރީ
"ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ގޮތުގައި ހުރެ، އެ އޮފީހާ ދެކޮޅަށް ހެކިބަސް ދިނުމަކީ މަޞްލަޙަތު
ފުށުއަރާކަމެއްކަމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދެކޭތީ " މި މައްސަލާގައި ހެކިބަސް ދިނުމަށް އުޒުރުވެރިވާ
ކަމަށެވެ. އަދި އަނެއް މުވައްޒަފު ވެސް ހަމަ އެ ސަބަބު ފާހަގަކޮށް އެދިފައި ވަނީ އެކަމާމެދު ގޮތެއް
ނިންމައިދިނުމަށެވެ.
22 .16 މެއި 2018 ގައި ޓްރައިބިއުނަލްގައި ބޭއްވި އަޑުއެހުމުގެ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، ހެކިބަސްދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން
އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ފޮނުވި ސިޓީތަކާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރާ
ފަރާތުގެ ވަކީލު ކަންބޮޑުވުން ފައުޅުކޮށް ތަފުސީކޮށް ވާހަކަ ދައްކާފައިވާކަން ފާހަގަވެއެވެ. އަދި މައްސަލަ ބެއްލެވި
މެމް ބަރު އެ އަޑުއެހުމުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައި ވަނީ "....އެކަމެއް ހިނގާދިޔަ ގޮތަށް އައިސް މިތަނުގައި ކިޔާދިނުން ނުވަތަ
ހެކިބަސް ދިނުން އެއީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް މަސްލަހަތު ފުށޫއަރާނެކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ޤަބޫލެއްނުކުރެވޭ. އެހެންވީމަ
އަޅުގަނޑު އެދެން މި މައްސަލައިގަ ޢަދުލުވެރިކަމާއި އިންސާފުވެރިކަމާއެކު ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ހަމަ އެ ފަރާތުން
އެދިވަޑައިގެންނެވި ހެކިން ޙާޟިރުކޮށްދިނުން. އެއީ އެ ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް ކިތާބީ ހެކި، މިސާލަކަށް އޮފީސްތެރޭގައި ހުންނަހާ
ލިޔެކިޔުންތައް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ އަތުގައި ނުހުންނާނެކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ވެސް ޤަބޫލުކުރެވޭ އަދި ތިފަރާތަށް ވެސް
އެނގިވަޑައިގެންނަވާނެ. ދެން އަނެއް ކަމަކީ މިހާރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭ މައްސަލަތަކުގައި ހެކިބަސް ދޭކަށް ދެން ނުތިބޭނެ ދެއްތޯ
އެހެން ފަރާތްތަކެއް. އެގޮތަށް ހައިކޯޓުގެ ރޫލިންގސްތައް ވެސް ހުންނާނެ. އެއީ ހެކިބަސް ދެއްވަން ތިއްބަވާނީ ވެސް
މުވައްޒަފުންކަމަށް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން މި މައްސަލައިގަ އެއްބާރުލުން ދެއްވުމަށް. އެއީކީއެއް މަސްލަހަތު
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

9 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
ފުށޫއަރާނެކަމެއްކަމަށް ޤަބޫލެއް ނުކުރެވޭ. ދެން ހަމަ ދެފަރާތުން އެކަން ހިނގާދިޔަ ގޮތް ސާފުކޮށް ކިޔާދިނުމަކީ އެއީ ހަމަ އެންމެ
ރަނގަޅު ރިވެތި އުސޫލުކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމަ އަދި އެއްފަހަރު އަޅުގަނޑު ހެކިންނަށް އަމުރު ފޮނުވާނަން އަދި
އެއް އަޑުއެހުމަށް. އެހެންވީމަ އަޅުގަނޑު އެދެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުންވެސް އެކަމަށް ވިސްނާ ވަޑައިގެން ހެކިން
ޙާޟިރުކޮށްދިނުމަށް" ކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ވެސް މި އަޑުއެހުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައި ވަނީ
"އަޅުގަނޑުމެން އެދެނީ މި ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް އަލުން އަމުރު ފޮނުވާ އެ ބޭފުޅުން ޙާޟިރުކޮށްދެއްވަން" ކަމަށެވެ.
17. އަދި އޭގެ ފަހުން 10 ސެޕްޓެމްބަރ 2018 ގައި ބޭއްވި އަޑުއެހުމުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުގެ ވަކީލް
اله
ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޢަބްދު ރާބިޢުގެ ހެކިބަސް ނަގައިދިނުމަށް
ކޮންމެހެން ވެސް އެދޭކަން ފާހަގަކޮށް ތަކުރާރުކޮށް އެކަމަށް އެދިފައިވާކަން ފާހަގަވެއެވެ. މި ގޮތުން ފާހަގަކޮށްފައި
ވަނީ، "އެއިރު އެ ޙާލަތުގައި އެންމެ ފުރަތަމަ މުޙައްމަދު ޝާރިފްގެ މަސައްކަތްތައް އިވެލުއޭޓްކޮށް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅިގެން
އޭނާ ތައްޔާރުކުރާ މައްސަލަތަކާ މި ކަންކަމަށް ރިމާކްސް ދިނުމުގައި މަސައްކަތްކުރައްވާފައިވާ އެއް ބޭފުޅެއްކަމަށް މަހްމޫދު ސަލީމްގެ
ހެކިބަހުން ވެސް އެބައެނގޭ ޢަބްދުاله ރާބިޢުއަކީ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ޢަބްދުاله ރާބިޢުގެ ހެކިބަސް
މި މައްސަލައިގައި ނެގިގެން ދިއުމަކީ އިންޞާފަށް ވާޞިލުވުމަށްޓަކައި ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް" ކަމަށެވެ.
18. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި ހުލާސާ ބަޔާނުގައި ވަކީލު ބަޔާންކޮށްފައި ވަނީ ..."
މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި 5 ފަރާތަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ޙާޟިރުވުމަށް އަމުރު ފޮނުވުމުން
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ އިސްވެ ދެންނެވުނު ދެ ޑެޕިއުޓީ ޕްރޮސިކިއުޓަރުންނާއި އަދި އެ އޮފީހުގެ އެހެން އިސް
ފަރާތަކުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި 5 ޕްރޮސިކިއުޓަރުންނާއި ބައްދަލުކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ
އޮފީހާ ދެކޮޅަށް ހެކިބަސް ނުދިނުމަށް އިންޒާރުދީ ހެކިބަސްދިނުމުގައި މަސްލަޙަތު ފުށުއަރާކަމަށްބުނެ ހެކިބަސް ދިނުމަށް
އުޛުރުވެރިވާކަން ބަޔާންކޮށް އެފަދައިން ޓްރައިބިއުނަލް އަށް ލިޔުމުން އެންގުމަށް ބުނެ އެ ޕްރޮސިކިއުޓަރުން ލައްވައި އެފަދައިން
ޢަމަލުކޮށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ އެއްކޮޅަށް ހެކިބަސް ލިބުމަށް ހުރަސްއަޅުއްވައި އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް
ހުރަސްއަޅުއްވާފައިވާކަން ޓްރައިބިއުނަލްގެ ސަމާލުކަމަށް ކުރިންވެސް ގެނެސްފައިވާނެ" ކަމަށެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

10 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
19. ކޮންމެއަކަސް އެނގެން އޮތް ހަގީގަތަކީ، މައްސަލަ ނިންމެވިއިރު އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހެކީގެ ގޮތުގައި
ހުށަހެޅި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފެއްގެ ހެކިބަސް ނެ ންގެވިފައި ނުވާކަމެވެ. އެ
މުވައްޒަފުންގެ ހެކިބަސް ނެ ންގެވުމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ފަހުން ކުރެއްވި މަސައްކަތެއް ވެސް އެނގެ ން ނެތް
ކަމެވެ.
20. އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 13.8 ގައި ބަޔާންވެގެން ވަނީ "މައްސަލަ ހުށަހެޅި
ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިންގެ ތެރެއިން 5 (ފަހެއް) ހެކިން ޓްރައިބިއުނަލަށް ޙާޟިރުވެފައި ނުވަނީ އެ ފަރާތްތަކަކީ މައްސަލަ
ރައްދުވި ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ތިބެ މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތާ ދެކޮޅަށް ހެކިބަސް ދިނުމަކީ މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާ
ކަމެއްކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ދެކޭތީކަން އެނގެން އޮންނައިރު، ހުށަހެޅިފައިވާ މިވާ މައްސަލައިގައި ކަން ހިގައިދިޔަ
ގޮތް ސާފުކޮށް، މައްސަލައިގައި ޢަދުލުވެރި ފައިޞަލާއަކަށް ވާޞިލުވުމަށްޓަކައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންތަކެއްގެ
ހެކިބަސް ނެގުމަށް މަސައްކަތްކުރުމުން، އެކަމަކީ މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާ ކަމެއްކަމަށް ދެކޭކަމަށް އެ މުވައްޒަފުންނަށް މައްސަލަ
ރައްދުވި ފަރާތުން އެންގުމަކީ ޢަދުލު އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅޭފަދަ ކަމެއްކަމަށް ދެކެމެވެ" މި ފަދައިންނެވެ.
21. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅުއްވި މި ހެކިންގެ ހެކިބަސް ނެންގެވިފައި ނުވާއިރު އަނެއްކޮޅުން ފާހަގަވާ ން
އޮތް ކަމަކީ، 22 އޭޕްރީލް 2018 ގައި ބޭއްވި އަޑުއެހުމުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހެކިން ހުށަހަޅަން
ބޭނުން ނުވާކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައި ވަނިކޮށް، އޭގެ ފަހުން އަލުން ހެކި ހުށަހަޅަން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން
އެދުމުން އެކަމަށް ދެއްވި ފުރުސަތުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ތިން މުވައްޒަފެއްގެ ހެކިބަސް
ނަގައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުން އެ ތިން މުވައްޒަފުންގެ ހެކިބަސް ނަންގަވައި އެ ހެކިބަހަށް،
އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ނިންމެވިއިރު ފުރިހަމައަށް ރިއާޔަތްކުރައްވާފައިވާ ކަމެވެ.
22. ހެކިބަހަކީ، ހެކިބަސް ދެވޭ ކަމެއް، އޭނާއަށް އަމިއްލައަށް ތަޖުރިބާކުރެވިފައިވާ ގޮތް ބަޔާންކުރުމުގެ ގޮތުން ސޮރީހަ
އިބާރާތުން ތެދުބަހުން ބުނާ ބަހެވެ. މިގޮތުން އަމިއްލައަށް ކަމެއް ތަޖުރިބާކުރެވިފައިވު މަކީ، ވަކި އެއްޗެއް ނުވަތަ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

11 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
ކަމެއް އޭނާއަށް ކަނޑައެޅިގެން ފެނުމަށް ނުވަތަ އިވުމަށް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް އޭނާގެ ހިއްސަކުން
1
ކަނޑައެޅިގެން އިހުސާސްކުރެވިފައިވުމެ ވެ. އެހެނީ، ހެކިބަސް އަދާކުރުމަކީ ވަކި މީހަކާ ދެކޮޅުވުމަށް ނުވަތަ
އެއްކޮޅުވުމަށް ކުރެވޭ ކަމެއް ނޫނެވެ.
23. މާތްاله ވަޙީ ކުރައްވާފައި ވަނީ "یاَ أَُّیھاَ الَّذِینَ آمنَُوا كُونُوا قَواَّمِینَ بِالْقِسطِْ شَُھداَءَ اَِّله ولََوْ علََى أَٰنفُسِكُْم أَوِ الْواَلِدَیْنِ
واَلَْأقْرَبِینَ إِۚن یكَُنْ غَنِیا أَوْ فَقِیراً فَااَُّله أَولَْىٰ بِھِماَۖ فَلَا تَتَّبِعُوا الَْھوَىٰ أَن تَعدِْلُواۚ و إَِن تَلُْووا أَوْ تُعْرِضُوا فَإِنَّ ااََّله
كَانَ بِماَ تَعْملَُونَ خَبِیراً"2
މާނައީ : "އޭ އީމާން ވެއްޖެ މީސްތަކުންނޭވެ! ތިޔަބައިމީހުން ޢަދުލު އިންޞާފު ޤާއިމް ކުރުމުގައި ދެމިތިބޭ ބަޔަކު ކަމުގައިވާށެވެ!
(އަދި) اله އަށްޓަކައި ހެކިބަސް އަދާކުރާ ބަޔަކު ކަމުގައި ތިޔަބައިމީހުންވާށެވެ! ތިޔަބައިމީހުންގެ އަމިއްލަ ނަފްސުތަކުގެ މައްޗަށް
ކަމުގައިވިޔަސް، ނުވަތަ މައިންބަފައިންނާއި، ގާތްތިމާގެ މީހުންގެ މައްޗަށް ކަމުގައިވިޔަސް މެއެވެ. އެމީހަކީ (އެބަހީ: އެމީހެއްގެ
މައްޗަށް ހެކިދެވޭ މީހަކީ) މުއްސަންޖަކު ކަމުގައި، ނުވަތަ ފަޤީރަކު ކަމުގައިވިޔަސް، ފަހެ، އެދެމީހުންނަށްމެ، اله، އައުލާ ކަން
ބޮޑެވެ. ތިޔަބައިމީހުން ޢަދުލުވެރިވުން ދޫކޮށް އަމިއްލަ އެދުމަށް ތަބަޢަ ނުވާށެވެ! އަދި، ތިޔަބައިމީހުން ހެކިބަސް ބަދަލުކުޅަނަމަ،
ނުވަތަ ހެކިބަސް އަދާކުރުމުން އެއްކިބާވާނަމަ (ދަންނާށެވެ!) ފަހެ، ހަމަކަށަވަރުން، ތިޔަބައިމީހުން ކުރާ ޢަމަލުތައް މޮޅަށް
ދެނެވޮޑިގެންވާ ކަލަކު ކަމުގައި اله ވޮޑިގެންވެއެވެ."
24. އަދި އެހެން ވަޙީބަސްފުޅެއްގައި ވަނީ "وإَِن كُنتُْم علََىٰ سفََرٍ ولََْم تَجِدُوا كَاتِباً فَرِھاَنٌ مقَُّْبوضةٌَۖ فَإِنْ أَمنَِ بَعضْكُُم
بَعضًْا فَلُْیؤَدِّ الَّذِي اؤتُْمِنَ أَماَنَتَھُ ولََْیتَّقِ ااََّله رَبھَُّۗ ولََا تَكْتُمُوا الشَّھاَدَةَۚ وَمنَ یكَْتُمْھاَ فَإِنَّھُ آثٌِم قَلُْبھُۗ واَاَُّله بِماَ تَعْملَُونَ
علَِ 3"
یمٌ
1 މި ފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި އެ ވަނީ، ގާނޫނު ނަންބަރު 11/2022 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އަށް ރިއާޔަތްކޮށެވެ.
2 ސޫރަތުއްނިސާގެ 135 ވަނަ އާޔަތް
3 ސޫރަތުލްބަޤަރާގެ 283 ވަނަ އާޔަތް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

12 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
މާނައީ: "ތިޔަބައިމީހުން (ދަރަނީގެ މުޢާމަލާތެއް ކުރާހިނދު) ދަތުރެއްގެ މަތީގައިވެފައި ލިޔާނެ މީހަކު ތިޔަބައިމީހުންނަށް
ނުލިބުނުނަމަ، ފަހެ، އަތުގައި ބާއްވާ ރަހުނެއް ދޭހުށިކަމެވެ! ފަހެ، ތިޔަބައިމީހުންކުރެ އެކަކު އަނެކަކާ އަމާނަތެއް ޙަވާލު ކޮށްފިނަމަ،
ފަހެ، އެ އަމާނަތާ ޙަވާލުވި މީހާ، އޭނާގެ އަމާނަތް ރައްދުކުރާ ހުށިކަމެވެ! އަދި، އޭނާގެ ވެރިރަސްކަލާނގެ ކަމުގައިވާ اله އަށް،
އޭނާ ތަޤްވާވެރިވާހުށިކަމެވެ! އަދި ތިޔަބައިމީހުން ހެކިބަސް ވަންހަނާ ނުކުރާހުށިކަމެވެ! އެކަން ވަންހަނާކުރާ މީހާ (ދަންނާށެވެ!)
ފަހެ، ހަމަކަށަވަރުން، އޭނާއީ، އޭނާގެ ހިތް ފާފަވެރިވެގެންވާ މީހެކެވެ. اله އީ، ތިޔަބައިމީހުންކުރާ ކަންތައް މޮޅަށް ދެނެވޮޑިގެންވާ
"
ރަސްކަލާނގެއެވެ.
25. ވީމާ، ހެކިބަސް އަދާކުރުމަކީ ހައްގު ތެދަ ށް ބަސް ބުނުމެވެ. ހައްގަށް ބުނަން ޖެހޭ ބަހުގެ މައްޗަށް އެއްވެސް
ފަރާތެއްގެ މަސްލަހަތެއް، ލޯތްބެއް އިހެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ނުފޫޒަކަށް ބޮލެއް
ނުލެނބެވޭނެއެވެ. ހެކިބަސް އަދާކުރަނީ އަދުލުވެރިކަމަށްޓަކައެވެ. ހަގީގަތާއި އިންސާފަށްޓަކައެވެ. ތިބާ އަދާކުރާ
ވަޒީފާ އާއި ތަނުގެ ހައްގުގައި ހެކިބަސްދިނުމުން އެއްކިބާވުމަކީ ހުއްދަ ވާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. އަދި ހެކިބަސް ދޭން
ހުރި މީހަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމީ ވެސް ކަނޑައެޅިގެން މަނާވެވިގެންވާ ބިރުހުރި ކަންކަމެވެ.
26. ވީމާ، "ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ގޮތުގައި ހުރެ، އެ އޮފީހާ ދެކޮޅަށް ހެކިބަސް ދިނުމަކީ މަޞްލަޙަތު
ފުށުއަރާކަމެއްކަމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދެކޭތީ" ކަމަށް ފާހަގަކޮށް ހެކިބަސް ދިނުމަށް އިއުތިރާޒުކުރުމަކީ
ސައްހަ ގާނޫނީ އަސާސެއްގެ މަތިން ހިނގާފައިވާ ކަމެއް ނޫނެވެ.
27. ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު4ގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި " ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުމަށްޓަކައި މީހުން
ހާޒިރުކުރުމާއި، ހެކިބަސް ހޯދުމާއި، ހެއްކާއި ޤަރީނާ ހޯދުމާއި، އަދި މިނޫންގޮތަކުންވެސް މައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތް ހޯދާ ކަށަވަރުކުރުމަށް
ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުމުގެ ބާރު ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވެއެ ވެ" މި ފަދައިން ބަޔާންވެގެންވާއިރު، ހެކިބަސް ނެގުމަށް
މީހުން ހާޒިރުކުރުމާއި، ހާޒިރުވުމަށް އިންކާރުކުރާ ނަމަ އަޅަން ޖެހޭ ގާނޫނީ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަކީ ގާނޫނުން
4 ޤާނޫނު ނަންބަރު: 2/2008
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

13 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވާ ބާރެއްކަން ޝައްކެއް ނެތި ސާފުވެއެވެ. މި މައްސަލާގައި ފާހަގަވާ ކަމަކީ،
އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ތެރެއިން ފަސް ހެއްކަކު ހާޒިރުކުރުމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން
ނިންމަވައި ، އެ ފަރާތް ތައް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހާޒިރުވުމަށް އެންގެވުމު ން ހެކިބަސްދިނުމަށް އުޒުރުވެރިވާކަން ހާމަކޮށް
ސިޓީ ފޮނުވުމުން އެ ހެކިން ހާޒިރުކުރުމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން އިތުރަށް ކުރެއްވި އެއްވެސް ކަމެއް، އަދި އެޅުއްވި
އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް ފާހަގަވާން ނެތް ކަމެވެ. ގާނޫނުގެ ވެރިކަން ހިނގާ ދައުލަތެއްގައި ގާނޫނުން ލިބިދޭ ބާރެއް
ތަންފީޒުކުރުމުގައި ގާނޫނީ މު އައްސަސާއެއްގެ އަތް ބަނދެވޭނެ ކަމަށް ބެއްލެވުމަކީ ކުށް ހީއެކެވެ.
28. މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 13.5 ގައި ބަޔާންކު ރައްވާފައި ވަނީ، މައްސަލާގައި ދެ ފަރާތުން ހެކިން
ހާޒިރުކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާ ސަބަބުތަކަ ށް ބެލިއިރު އެ ސަބަބުތަކަކީ ހެކިން ހާޒިރުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ
ސަބަބުތަކެއްކަމަށް ފެންނާތީ މައްސަލާގައި އަދުލުވެރި ފައިސަލާއަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި ހާޒިރުކޮށްދިނުމަށް
އެދުނު ހެކިންގެ ހެކިބަސް ނެގުމަށް ނިންމި ކަމަށެވެ. އަދި 13.8 ގައި ބަޔާންކުރައްވާ ފައި ވަނީ ، އިސްތިއުނާފު
ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންގެ ހެކިބަސް ނެގުމަށް މަސައްކަތްކުރުމުން،
އެކަމަކީ މަސްލަހަތު ފުށުއަރާ ކަމެއްކަމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެކޭކަމަށް އެ މުވައްޒަފުންނަށް
އެންގުމަކީ އަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅޭފަދަ ކަމެއްކަމަށެ ވެ. މާނައަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން
ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުން ގެ ހެކިބަސް ނެގުމަކީ އަދުލުވެރި
ފައިސަލާއަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި ކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމަވާފައިވާ ކަމެވެ. އަދި އެ
ފަރާތްތަކުގެ ހެކިބަ ސް ނެގިފައި ނުވުމުން އަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށް ހުރަސް އެޅިފައިވާކަމަށް
ޓްރައިބިއުނަލުން ވެސް ދެކޭކަމެވެ. ނަމަވެސް، މި ބޭއިންސާފުން މިންޖުވުމަށްޓަކައި ޓްރައިބިއުނަލުން
ކުރެއްވިކަމަކީ ކޮބައިކަން ފާހަގަވާ ން ނެތީއެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

14 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
29. ގާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، "ކޮންމެ މީހެއްގެ މަދަނީ ޙައްޤުތަކާއި ވާޖިބުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ނުވަތަ
ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ މީހެއްގެ މައްޗަށް އުފުލުމުގައި، ޤާނޫނަކުން ޤާއިމްކޮށްފައިވާ މިނިވަން އަދި މުސްތަޤިއްލު ކޯޓެއްގައި ނުވަތަ
ޓްރައިބިއުނަލެއްގައި އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، ޢާންމުކޮށް ހުޅުވައިލެވިގެން ބާއްވާ، އަޑުއެހުމެއްގައި އިންޞާފުން
ޝަރީޢަތްކުރެވުމުގެ ޙައްޤު ކޮންމެ މީހަކަށްމެ ލިބިގެންވެއެވެ" މި ފަދައިން ބަޔާންވެގެންވާއިރު، "...ޚަޞްމުންގެ އަތުގައިވާ
ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ އެންމެހައި ހެކިތަކާއި ދަލީލުތައް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ކޯޓުން ޚަޞްމުންނަށް ފަހިކޮށް
ދޭންވާނެކަމާއި، އަދި ހަމަ އެމޭރުމުން އެއް ޚަޞްމު ހުށަހަޅާ ހެކި ނުވަތަ ދަލީލު ނަޤުޟުކޮށް އިދިކޮޅު ޘާބިތުކުރުމުގެ ޙައްޤު
އަނެއް ޚަޞްމަށް ލިބިގެންވާކަމާއި..."5 މި ކަންކަ މީ އިންސާފުން ސަރިޔަތްކުރެވުމުގެ ހައްގުގެ މައިގަނޑު އެއް
ރުކުންކަމަށްވާ ، ހަސްމުންނަށް ހަމަހަމަ ފުރުސަތު ދިނުން ނުވަތަ Equality of Arms ގެ ދަށުން
ލާޒިމުވެވިގެންވާ ކަމަކަށް ވީހިނދު، މައްސަލައެއްގެ އިންސާފަށްޓަކައި ކޮންމެހެން ނަގަން ޖެހޭ ހެކިބަހެއް
ނުނަ ން ގަވައި ދޫކޮށްލުމީ ހަމަކަށަވަރުން ވެސް މި މާއްދާއިން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ކަށަ ވަރުކޮށް ދޭ އަސާސީ
ހައްގު ނަގަހައްޓާނަމަ ކަންކުރެވެން އޮންނާނޭ ގޮތެއް ނޫނެވެ. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ
ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން، އެއީ އިންސާފުން ސަރިޔަތްކުރެވުމުގެ ހައްގުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް
މަހުރޫމްކޮށްލުމެވެ.
30. އަދި، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންގެ
ހެކިބަސް ނެގުމަކީ އަދުލުވެރި ފައިސަލާއަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި ކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން
ނިންމަވާފައިވާއިރު، އަދި އެ ފަރާތްތަކުގެ ހެކިބަސް ނެގިފައި ނުވުމުން އަދުލު އިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށް ހުރަސް
އެޅިފައިވާކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން މެ ދެކޭހިނދު، އެ ފަރާތްތަކުގެ ހެކިބަހާނުލައި، އަދި ހެކިބަސް ނެ ންގެ ވު މަށް
އެކަށީގެންވާ މަސައްކަތެއް ކުރެއްވުމެއް ނެތި، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައި ވަނީ
5 ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު /02A-SC2010/ގަޒިއްޔާ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

15 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2019/HC-A/132
އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެންކަމާމެދު ނިޔާކޮށް ގޮތް ކަނޑައަޅުއްވާ ފައި ވަނީ އަދުލުއިންސާފުގެ ހަމަތަކުގެ
މަތިން ކަމުގައި ބެލެވޭނެ ގޮތެއް ނޯންނާނެއެވެ.
ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް:
31. އިސްވެ މި ފާހަގަކުރި ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިންހުރުމުން، އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ ނިންމުން ބާތިލުކަމުގައި
ކަނޑައަޅައި، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިންގެ ހެކިބަސް ނެގުމަށްފަހު މި މައްސަލައިގެ
މައުލޫއާމެދު އަލުން ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ގާނޫނު6ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ
ދަށުން މި މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ތަހުވީލުކޮށް މި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.
އިސް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދު اله ޖަމީލް މޫސާ ގެ ރައުޔު
32. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްމާނިޢު ޙުސައިން ގެ ރައުޔަށް ތާއިދުކުރަމެވެ.
ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޢު ގެ ރައުޔު
33. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްމާނިޢު ޙުސައިން ގެ ރައުޔަށް ތާއިދުކުރަމެވެ.
އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު
34. މި ނިޔާއަކީ ގާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއާތުގެ ގާނޫނު) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި
އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެ ނިޔާއެކެވެ. އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އާންމު މުއްދަތަކީ މި ނިޔާކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން
ތިރީސް ދުވަހެވެ.
22/20106
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

ޙުކުމް

ދެންފަހު، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 04/VTR/2018 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބާތިލުކޮށް، މި ގަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މައްސަލަ އަލުން ބެލުމަށްޓަކައި، ގާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ގާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ރިމާންޑުކޮށް، އެގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިގޮތަށް ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

އިސްފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު މޫސާ

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުލްވާހިދު ހުސައިން
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު